

Αθήνα, 11 Φεβρουαρίου 2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους κ.κ. Υπουργούς

Εξωτερικών

Περιβάλλοντος & Ενέργειας

Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων

ΘΕΜΑ: Επείγον ζήτημα άρδευσης στον Έβρο – Ανάγκη άμεσης ολοκλήρωσης της διακρατικής συμφωνίας με τη Βουλγαρία και υλοποίησης των απαιτούμενων αρδευτικών έργων

Ο Νομός Έβρου, μια από τις σημαντικότερες αγροτικές περιοχές της χώρας, αντιμετωπίζει οξύτατο πρόβλημα λειψυδρίας, το οποίο απειλεί τη βιωσιμότητα του πρωτογενούς τομέα, την τοπική οικονομία και το περιβάλλον. Το πρόβλημα επιδεινώνεται από δύο αλληλένδετους παράγοντες: την λήξη της διακρατικής συμφωνίας Ελλάδας – Βουλγαρίας για τον ποταμό Άρδα και την χρόνια και αδικαιολόγητη κυβερνητική αδράνεια στην υλοποίηση κρίσιμων αρδευτικών έργων.

Η λήξη της 60ετούς διακρατικής συμφωνίας Ελλάδας – Βουλγαρίας για τη ροή του ποταμού Άρδα δημιουργεί κίνδυνο δραστηκής μείωσης της παροχής νερού στη χώρα μας, με αποτέλεσμα να απειλούνται άμεσα πάνω από 200.000 στρέμματα καλλιεργειών στον Βόρειο Έβρο. Συγκεκριμένα, με την μέχρι τώρα εφαρμογή της σύμβασης παρέχονται 186 εκατομμύρια κυβικά νερού και αρδεύονται άμεσα 212.000 στρέμματα, ενώ περίπου 100.000 στρέμματα αρδεύονται έμμεσα. Είναι χαρακτηριστικό πως όλα τα αρδευτικά έργα στην περιοχή της Ορεστιάδας έχουν σχεδιαστεί να λειτουργούν στη βάση παροχής υδάτων αυτής της συμφωνίας. Επιπλέον, υπάρχει σημαντική ενίσχυση στον υδροφόρο ορίζοντα όλου του Βόρειου Έβρου και την ύδρευση της περιοχής.

Η συμφωνία για τη ροή του Άρδα, που είχε συναφθεί το 1964, έληξε πρόσφατα (9 Ιουλίου 2024) και η καθυστέρηση στην ανανέωσή της προκαλεί έντονη ανησυχία στον αγροτικό κόσμο της περιοχής. Η Βουλγαρία έχει διαμηνύσει ότι θα επανεξετάσει

τις δικές της ανάγκες σε νερό πριν δεσμευτεί εκ νέου, γεγονός που καθιστά αβέβαιη την εξασφάλιση επαρκών ποσοτήτων για την Ελλάδα.

Παράλληλα, η Τουρκία έχει ήδη θέσει σε λειτουργία νέο φράγμα στην Αδριανούπολη, το οποίο περιορίζει τη ροή του ποταμού Έβρου προς τη χώρα μας, δημιουργώντας πρόσθετες πιέσεις στη διαθεσιμότητα υδάτινων πόρων στην περιοχή. Η κατάσταση αυτή αναδεικνύει την επιτακτική ανάγκη για διπλωματική κινητοποίηση σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, καθώς το νερό αποτελεί στρατηγικό πόρο και η διαχείρισή του έχει άμεσες γεωπολιτικές διαστάσεις.

Την ίδια στιγμή, η κυβέρνηση έχει επανειλημμένα εξαγγείλει έργα αρδευτικής υποδομής στον Έβρο, χωρίς ωστόσο να έχει προχωρήσει στην υλοποίησή τους. Συγκεκριμένα, η κατασκευή των φραγμάτων Μεγάλου Δερείου (Σουφλίου), Μάνθειας (Φερών) και Ασπρονερίου (Διδυμοτείχου) παραμένει στάσιμη, παρότι τα έργα αυτά είναι κρίσιμα για τη διαχείριση των υδάτινων πόρων και την προστασία της αγροτικής παραγωγής.

Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ έχει έγκαιρα κρούσει τον κώδωνα του κινδύνου με Κοινοβουλευτικές Ερωτήσεις του για το κρίσιμο ζήτημα πριν και μετά τη λήξη της Συμφωνίας. Συγκεκριμένα, πριν τη λήξη της Διακρατικής Συμφωνίας, με την ερώτηση “Τι σκοπεύει να πράξει η κυβέρνηση για την ανανέωση της κρίσιμης για τον αγροτικό κόσμο διακρατικής συμφωνίας Ελλάδας Βουλγαρίας;”, στις 10 Απριλίου 2024 – ερώτηση αναπάντητη από τα κρίσιμα γιατί είναι τα επισπεύδοντα για τη συμφωνία, Υπουργεία Εξωτερικών και Περιβάλλοντος & Ενέργειας. Νέα ερώτηση κατέθεσαν βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ στις 27 Ιουλίου 2024, μετά τη λήξη στις 7 Ιουλίου της συμφωνίας, με τίτλο “Σοβαρός κίνδυνος για την αγροτική παραγωγή του Έβρου μετά την λήξη της διακρατικής Ελληνο-Βουλγαρικής συμφωνίας διαχείρισης των υδάτων του ποταμού Άρδα-Άμεση ανάγκη επαναδιαπραγμάτευσης της συμφωνίας-Μεγάλες οι ευθύνες της κυβέρνησης για την καθυστέρηση” - ερώτηση αναπάντητη από τα επισπεύδοντα Υπουργεία – Εξωτερικών και Περιβάλλοντος.

Να σημειωθεί το εξής: και στις δύο ερωτήσεις απαντά, εκπρόθεσμα (στις 6/7 και στις 24/10) το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, αναφέροντας στην μεν πρώτη απάντηση (Αριθ. Πρωτ.: 360/106763) ότι “έχει ήδη υποβληθεί για διαβούλευση, από το αρμόδιο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, σχέδιο Μνημονίου Συμφωνίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας, σχετικά με ένα διμερές πλαίσιο συνεργασίας για τον ποταμό Άρδα”. Και επιβεβαιώνοντας στη 2η (Αριθ. Πρωτ.:730/219825) ότι δεν υπάρχει καμία οριστική συμφωνία αλλά μία “ενδιάμεση προσωρινή”. Σημειώνοντας συγκεκριμένα ότι “μέχρι να ολοκληρωθούν οι διαπραγματεύσεις για το διαμοιρασμό των υδάτων του Άρδα, υπεγράφη ενδιάμεση προσωρινή συμφωνία που εξασφάλισε τη συνέχιση της χρήσης του νερού από τη χώρα μας και για τη φετινή χρονιά. Επίκειται η σύναψη οριστικής συμφωνίας”

Επειδή:

- Η ανανέωση της σύμβασης είναι υπόθεση μεγάλης εθνικής σημασίας,

- Η έλλειψη νερού εξαναγκάζει τους αγρότες να περιορίσουν ή να εγκαταλείψουν τις καλλιέργειές τους, οδηγώντας σε σοβαρή οικονομική ζημία,
- Η αγροτική οικονομία του Έβρου υποβαθμίζεται, με άμεσες συνέπειες για την τοπική ανάπτυξη και την απασχόληση,
- Η διαχείριση των έργων του ΓΟΕΒ και των ΤΟΕΒ της περιοχής εξαρτάται άμεσα από τη νέα συμφωνία,
- Πιθανόν δυσμενέστεροι όροι στην εφαρμογή νέας συμφωνίας θα είναι σε βάρος της αγροτικής παραγωγής συμβάλλοντας στην αύξηση της ανεργίας και της μετανάστευσης,
- Η διοχέτευση νερού στον ποταμό Άρδα συμβάλλει στον εμπλουτισμό και τη λεκάνη απορροής στον υδροβιότοπο του Δέλτα του Έβρου ποταμού με τεράστιο περιβαλλοντικό ενδιαφέρον,
- Η περιοχή κινδυνεύει με ερημοποίηση, λόγω της παρατεταμένης έλλειψης αρδευτικών υποδομών και της κλιματικής αλλαγής,
- Οι πολίτες και οι αγρότες του Έβρου δικαιούνται σαφείς απαντήσεις, καθώς και άμεσες και ουσιαστικές λύσεις.

Ερωτώνται κατ' αρμοδιότητα οι κ.κ. Υπουργοί:

1. Σε ποιο στάδιο βρίσκονται οι διαπραγματεύσεις με τη Βουλγαρία για τη σύναψη νέας διακρατικής συμφωνίας σχετικά με τη ροή του ποταμού Άρδα;
2. Τι περιλαμβάνει η ενδιάμεση προσωρινή συμφωνία στην οποία αναφέρεται το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης; Με ποιους φορείς έγινε η διαβούλευσή της;
3. Γιατί την απάντηση περί “προσωρινής συμφωνίας” έδωσε εκπρόθεσμα το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και όχι τα επισπεύδοντα Υπουργεία, Εξωτερικών και Περιβάλλοντος;
4. Γιατί προκρίνεται η αδιαφάνεια για ένα θέμα ζωτικής σημασίας για την αγροτική οικονομία, τους αγρότες και το περιβάλλον του Έβρου;
5. Μπορούν οι κκ Υπουργοί να ενημερώσουν σχετικά με την πρόταση της Ελληνικής κυβέρνησης: τη διάρκεια και τους όρους της νέας Συμφωνίας;
6. Ποια διπλωματικά και νομικά μέσα προτίθεται να αξιοποιήσει η κυβέρνηση σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ώστε να διασφαλίσει τη δίκαιη κατανομή των υδάτων των διασυνοριακών ποταμών; Συγκεκριμένα, έχει λάβει υπόψη της την Οδηγία Πλαίσιο 2000/60 της ΕΕ για τις αρχές διαχείρισης των υδάτων και την ανάλυση των επιπτώσεων στις

ανθρώπινες δραστηριότητες από τη χρήση των υδάτων, γεγονός που θα συμβάλλει στην διαχείριση του ποταμού Άρδα και στη Διαχείριση Κινδύνων Πλημμύρας Λεκάνης Απορροής του ποταμού Έβρου;

7. Τι σχεδιασμός υπάρχει σε περίπτωση που η Βουλγαρία αρνηθεί να ανανεώσει τη συμφωνία ή θέσει δυσμενείς όρους για τη χώρα μας;
8. Γιατί δεν έχουν υλοποιηθεί οι δεσμεύσεις της κυβέρνησης σχετικά με τα αρδευτικά έργα του Έβρου και ποιο είναι το ακριβές χρονοδιάγραμμα για την έναρξη και ολοκλήρωση των φραγμάτων Μεγάλου Δερείου, Μάνθειας και Ασπρονερίου;
9. Υπάρχει σχέδιο αποζημίωσης των αγροτών που θα υποστούν ζημιές λόγω της αβεβαιότητας στην άρδευση;

Οι Ερωτώντες Βουλευτές

Δούρου Ειρήνη

Ζαμπάρας Μίλτος

Κόκκαλης Βασίλειος

Ξανθόπουλος Θεόφιλος